

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवाको कृषि सेवा, लाईभस्टक पोल्ट्री डेरी एण्ड डेभलपमेन्ट समुह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना पाठ्यक्रमको रूपरेखा:-यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण	लिखित परीक्षा (Written Examination)	२००
द्वितीय चरण	अन्तर्वार्ता (Interview)	३०

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Schedule)

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या×अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	५०	४०	१०	छोटो उत्तर (Short Answer)	१०प्रश्न×५अङ्क =५०अङ्क	१ घन्टा ३० मिनेट
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५०		५	लामो उत्तर (Long Answer)	५प्रश्न×१०अङ्क =५०अङ्क	१ घन्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		१००	४०	४	विश्लेषणात्मक समिक्षा	४ प्रश्न x १५ अङ्क=६०अङ्क	३ घन्टा
					२	विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर	२ प्रश्न x २० अङ्क=४०अङ्क	

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)

द्रष्टव्य

१. यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिईनेछ ।

२. माथि परीक्षा योजनामा उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह, उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर प्रथमखण्ड (ख) र द्वितीयपत्रको पाठ्यक्रम सम्बन्धित सेवा, समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।
३. खुला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रबाट परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।
४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
५. प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा विषयको लिखित परीक्षा उल्लिखित सबै सेवा समूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) को लिखित परीक्षा विषयको लिखित परीक्षा उल्लिखित सबै सेवा समूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन हुनेछ। यसैगरी द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह उपसमूह अनुरूप एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन हुनेछ।
६. परीक्षा हलमा मोबाइल फोन, स्मार्ट वाच, हेड फोन वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण, पुस्तक, नोटबुक, झोला लगायतका वस्तुहरू लैजान पाइने छैन।
७. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ साथै परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका प्रश्नहरू पाठ्यक्रमको जुनसुकै एकाईबाट पनि सोध्न सकिनेछ।
८. प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्।
९. समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।
 - A. पहिलो भागमा समस्याको पहिचान।
 - B. दोश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम।
 - C. तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव।
 - D. चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका।
१०. यस पाठ्यक्रम अनुसारका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगावै संशोधन भई कायम रहेका विषयवस्तुलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
११. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
१२. लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ताको कुल प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१३. पाठ्यक्रम अध्यावधिक भई लागू हुने मिति: २०८०।११।०२

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको कृषि सेवा, लाईभस्टक पोल्ट्री डेरी एण्ड डेभलपमेन्ट समुह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा
सो सरहको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन अङ्क: ५०

१. राज्य र सरकार

- १.१. व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.२. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- १.३. नेपालको विद्यमान संविधान
- १.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको अन्तरसम्बन्ध

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभुत पक्षहरू
- २.३. आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

३. व्यवस्थापन

- ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२. कर्मचारीमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
- ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

४. विकासका आयामहरू

- ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२. विकासमा जनसहभागिता
- ४.३. आवधिक योजना
- ४.४. दिगो विकास
- ४.५. गरीबी निवारण
- ४.६. सुशासन
- ४.७. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.८. जनसंख्या र बसाँईसराई
- ४.९. अनौपचारिक अर्थतन्त्र

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण

- ५.२. कानुनी राज्य
- ५.३. मानव अधिकार
- ५.४. लैङ्गिक सवाल
- ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनोट

- ६.१. नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२. आदिवासी, जनजाति, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको कृषि सेवा, लाईभस्टक पोल्ट्री डेरी एण्ड डेभलपमेन्ट समुह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा
सो सरहको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- खण्ड (ख) सेवा, समूह सम्बन्धी सामान्य विषय **अङ्क: ५०**

१. कृषि सम्बन्धी ऐन, नियम तथा नीतिहरू

- १.१. पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ र पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६
- १.२. पशु बधशाला र मासु जाँच ऐन, २०५५ र पशु बधशाला र मासु जाँच नियमावली, २०५७
- १.३. दाना ऐन, २०३३ र दाना नियमावली, २०४१
- १.४. संघीय र कर्णाली प्रदेश चालु आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेको पशु सेवा सम्बन्धी नीति, रणनीति र कार्यक्रमहरू
- १.५. कृषि विकास रणनीति, राष्ट्रिय पशु प्रजनन नीति, २०७८ र राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य नीति, २०७८
- १.६. बीउ बिजन ऐन, २०४५ र बीउ बिजन नियमावली, २०६९
- १.७. पशु सेवासँग सम्बन्धित संस्थान, बोर्ड, परिषद तथा समितिहरूको व्यवस्था र सो सम्बन्धित ऐन र तिनको कार्यक्षेत्र

२. पशु सेवालाई असर पार्ने अन्य ऐन, नियमावली तथा नीति निर्देशनहरू

- २.१. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (पशुसेवासँग सम्बन्धित प्रावधान तथा व्यवस्थाहरू)
- २.२. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- २.३. कर्णाली प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८० र नियमावली, २०८०
- २.४. नेपाल कृषि सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५१
- २.५. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- २.६. कर्णाली प्रदेश, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ र कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७५
- २.७. कर्णाली प्रदेश सहकारी ऐन, २०७५ र कर्णाली प्रदेश सहकारी नियमावली, २०८०
- २.८. कर्णाली कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७९
- २.९. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४

३. वातावरणसँग सम्बन्धित ऐन, नियमावली तथा नीति निर्देशनहरू

- ३.१. प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ र प्रदेश वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- ३.२. जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धी, नेपाल राजपत्र र त्यससँग सम्बन्धित अन्य नियम र संशोधनहरू
- ३.३. विरुवा संरक्षण (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७९ र विरुवा संरक्षण (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०८०

--The End--

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको कृषि सेवा, लाईभस्टक पोल्ट्री डेरी एण्ड डेभलपमेन्ट समुह, अधिकृतस्तर नवौं
तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र:-प्राविधिक विषय पूर्णाङ्क: १००

1. Introduction

- 1.1 Relation of livestock with agriculture, forestry and environment
- 1.2 Statistics on livestock and livestock products
- 1.3 Present status of livestock research and development in Nepal with special reference to Karnali province
- 1.4 Livestock credit and insurance

2. Animal nutrition

- 2.1 Feeds and feeding standards for livestock and poultry species
- 2.2 Nutritional contents of different species of pasture, fodder, fodder trees including indigenous species, agricultural and industrial by-products
- 2.3 Different methods of nutritional analysis of livestock feeds and fodder
- 2.4 Computation of ration for different livestock and poultry species
- 2.5 Minerals, vitamins and trace elements requirement for different species of livestock and poultry, their sources and deficiency syndromes
- 2.6 Utilization of crop and industrial by-products in poultry and livestock
- 2.7 Commonly used feed Supplements and additives in animal and poultry feeding
- 2.8 Digestion, Absorption and Metabolism of nutrients in ruminant and poultry

3. Pasture and fodder

- 3.1 Classification of different types of pasture and fodder species available in Nepal
- 3.2 Indigenous species of pasture and fodder found in Karnali province
- 3.3 Different species of pasture, fodder and fodder trees, cultivation and management practices
- 3.4 Rangeland management practices in different parts of the country

3.5 Different methods of forage conservation and their nutritive values

3.6 Seed production of different pasture and fodder species

4. Livestock breeds, breeding and reproduction

4.1 Description (breed characteristics, habitat, productivity) of different species of exotic and indigenous livestock and poultry

4.2 Sire evaluation for selecting the elite bulls and common understanding on BLUP (Best Linear Unbiased Prediction) for animal evaluation

4.3 Genetic parameters for the common traits for the selection of livestock and poultry for different purposes

4.4 Breeding principles

4.5 Quantitative genetics of livestock and poultry (gene, cell division, chromosome number, genotype, phenotype, breeding values, hybrid vigor, sex linkage, dominance and recessive gene etc.)

4.6 Anatomy of male and female reproductive organs of different species of livestock and poultry

4.7 Reproductive disorder/ diseases and their corrective measures

4.8 Different types of reproductive hormones and their functions

4.9 Different stages of reproduction and estrous cycles

4.10 Artificial insemination technique

4.11 Collection, processing, evaluation and storage of warm and frozen semen

4.12 Pregnancy diagnosis technique

5. Livestock and poultry management

5.1 Livestock and poultry production system in Karnali province

5.2 Housing and space requirement of different livestock and poultry

5.3 Handling animals and Casting technique

5.4 Record maintenance of farm animals and poultry production

5.5 Desirable level of management practices for different stages of animal (young, pregnant, production, breeding, dry etc.) and poultry

5.6 Hatchery management for poultry production

- 5.7 Concept of Good Agriculture Practice (GAP), Good animal husbandry practice (GAHP) and its application in livestock and poultry production.
- 5.8 Major problems and constraints in livestock and poultry management system in Karnali province

6. Livestock extension

- 6.1 Social mobilization, gender integration and group dynamics
- 6.2 Different approaches of livestock extension including Pocket package program, Farmers field school
- 6.3 Capacity building of farmers and extension staffs
- 6.4 Participatory approach in planning, implementation and monitoring from grass-root level
- 6.5 Public-private/NGO/CBOs partnership program
- 6.6 Different types of communication system
- 6.7 Use of Information Communication Technology (ICT) in livestock extension

7. Agro-processing and marketing

- 7.1 Hygienic milk production
- 7.2 Handling, processing and quality management of milk and milk products
- 7.3 Manufacture and marketing of different dairy products
- 7.4 Hygienic meat production
- 7.5 Handling, processing and quality management of meat and meat products
- 7.6 Manufacture and marketing of different meat products
- 7.7. Marketing network of live animal
- 7.8 Egg, wool, hides and skins, bones marketing system in Nepal
- 7.9 Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP) principles, Good Manufacturing practice (GMP) and its application in dairy and meat industry

--The End--